

**DOLNY
ŚLĄSK**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

„Opracowanie Programu Rewitalizacji Gminy Oborniki Śląskie na lata 2016-2026”

Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy Oborniki Śląskie na potrzeby wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji

Spis treści

Wprowadzenie	4
Metodologia	5
Ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza gminy	6
Charakterystyka negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych w mieście.....	9
1. Sfera społeczna.....	9
Poziom bezrobocia	9
Poziom ubóstwa	10
Poziom przestępczości.....	11
Poziom edukacji.....	11
Poziom kapitału społecznego	12
Poziom kapitału ludzkiego.....	12
2. Sfera gospodarcza	13
Poziom przedsiębiorczości	13
3. Sfera środowiskowa	13
Jakość środowiska	13
4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	14
Poziom dostępności do usług.....	14
5. Sfera infrastrukturalna	15
Poziom infrastruktury technicznej	15
Potencjał dziedzictwa kulturowego.....	15
Identyfikacja obszarów zdegradowanych na terenie miasta	16
Charakterystyka negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych na obszarach wiejskich gminy	17
1. Sfera społeczna.....	18
Poziom bezrobocia	18
Poziom ubóstwa	18
Poziom przestępczości.....	19
Poziom edukacji.....	19
Poziom kapitału społecznego	20
Poziom kapitału ludzkiego.....	20
2. Sfera gospodarcza	21
Poziom przedsiębiorczości	21

Potencjał rynku pracy	21
3. Sfera środowiskowa	22
Jakość środowiska	22
4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	23
Poziom dostępności do usług	23
Poziom dostępności do placówek handlowych.....	24
5. Sfera infrastrukturalna	24
Poziom infrastruktury technicznej	24
Potencjał dziedzictwa kulturowego.....	25
Identyfikacja obszarów zdegradowanych w wiejskiej części gminy.....	25
Charakterystyka obszarów zdegradowanych i rewitalizacji w gminie	26
Spis tabel	28

Wprowadzenie

Głównym celem prezentowanej diagnozy społeczno-gospodarczej Gminy Oborniki Śląskie było wyznaczenie obszarów zdegradowanych w gminie, co stanowi jeden z etapów realizacji projektu opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Oborniki Śląskiej. W diagnozie posłużono się następującymi pojęciami:

- **rewitalizacja** – proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.
- **obszar zdegradowany** – przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne)¹ oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców.
- **obszar rewitalizacji** – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację². Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkiwany przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Prezentowana w niniejszym dokumencie diagnoza stanowi wypadkową zaleceń wskazanych zarówno w *Ustawie o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777), jak i "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 r. Zgodnie z przytoczonymi wyżej dokumentami diagnoza opierać powinna się na mierzalnych wskaźnikach opisujących głównie zjawiska i problemy społeczne na danym terenie. Uwzględniając zalecenia, że obszar wymagający wsparcia stanowi jednostkę charakteryzującą się kumulacją negatywnych zjawisk i procesów oraz stanowi szczególne znaczenie dla rozwoju lokalnego, dokonano analizy podstawowych sfer funkcjonowania miasta.

---

¹ Zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji* z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) oraz „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”.

² „Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r., MIiR/H 2014-2020/20(01)/07/2015, Rozdział 3, pkt 4.

Metodologia

Dla potrzeb wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Gminie Oborniki Śląskie określono zestaw wskaźników diagnozujących poszczególne sfery funkcjonowania gminy w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej (tab. 1). Starano się by przyjęte wskaźniki z jednej strony były zgodne z zapisami *Ustawy o rewitalizacji*, a także Wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji, z drugiej w możliwie najlepszy sposób pozwalały na identyfikację negatywnych zjawisk zachodzących w przestrzeni gminy.

Tab. 1. Wskaźniki wykorzystane do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Gminie Oborniki Śląskie

Sfera	Zjawisko	Wskaźnik
Sfera społeczna	Poziom bezrobocia	Udział bezrobotnych w liczbie ludności ogółem
	Poziom ubóstwa	Rodziny objęte pomocą społeczną na 1000 mieszkańców
	Poziom przestępczości	Czyny karalne stwierdzone (przestępstwa i wykroczenia) na 1000 mieszkańców
	Poziom edukacji	Średni wynik sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej ³
	Poziom kapitału społecznego	Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych
	Poziom kapitału ludzkiego	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem
Sfera gospodarcza	Poziom przedsiębiorczości	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców
	Potencjał rynku pracy	Liczba pracujących w podmiotach gospodarczych na 100 mieszkańców ⁴
Sfera środowiskowa	Jakość środowiska	Natężenie ruchu drogowego Śsiedztwo elementów pogarszających jakość środowiska (linie kolejowe, wysypiska odpadów, obszary przemysłowe) Dostępność do obszarów leśnych Dostępność do obiektów rekreacji
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Poziom dostępności do usług	Dostępność do podstawowych placówek usługowych
	Poziom dostępności do placówek handlowych	Liczba podmiotów handlowych na 1000 mieszkańców ⁴
Sfera infrastrukturalna	Poziom infrastruktury technicznej	Liczba mieszkań w budynkach powstałych przed 1945 r. na 100 mieszkańców Liczba budynków wielorodzinnych wymagających termomodernizacji ⁵
	Potencjał dziedzictwa kulturowego	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków

Źródło: opracowanie własne

³ Z przedmiotów: język polski, matematyka, język angielski.

⁴ Cecha możliwa do analizy tylko w przypadku miejscowości wiejskich.

⁵ Cecha możliwa do analizy tylko w przypadku miasta.

W gronie przyjętych wskaźników większość ma charakter ilościowy, niektóre zaś (jak np. wskaźniki środowiskowe) są cechami jakościowymi. Ponadto część z cech ma charakter stymulant, a część destymulant. Stymulanty to cechy, których wysoka wartość wskaźnika wyraża wysoki stopień rozwoju społeczno-gospodarczego, a niska degradację w tym zakresie. W przypadku destymulant sytuacja jest odwrotna. Wysokie wartości wskaźnika obrazują degradację społeczno-gospodarczą, a niskie wartości wysoki stopień rozwoju w tym zakresie. Wartości wskaźnika dla każdej ze sfer podzielono na pięć grup (klas):

- wartości bardzo korzystne;
- wartości korzystne;
- wartości neutralne;
- wartości niekorzystne;
- wartości bardzo niekorzystne.

Wartości korzystne oznaczają rozwój społeczno-gospodarczy, a wartości niekorzystne degradację społeczno-gospodarczą. Z uwagi na zróżnicowany charakter poszczególnych cech zrezygnowano z konstrukcji wskaźnika syntetycznego, obrazującego poziom rozwoju (lub degradacji) społeczno-ekonomicznej, skupiając się na uwypukleniu występujących zjawisk niekorzystnych. W analizie wykorzystano dane Urzędu Miejskiego w Obornikach Śląskich, w tym dokumenty planistyczne i strategiczne, wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na terenie gminy, a także dostępne materiały kartograficzne.

Ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza gminy

Gmina miejsko-wiejska Oborniki Śląskie położona jest w południowo-zachodniej części powiatu trzebnickiego w województwie dolnośląskim. Gmina sąsiaduje z miastem Wrocław od południa, z gminą Miękinia od południowego-zachodu, z gminami Brzeg Dolny i Wołów od zachodu, z gminą Prusice od północy oraz gminami Trzebnica i Wisznia Mała od wschodu. W sensie administracyjnym Gmina Oborniki Śląskie składa się z miasta Oborniki Śląskie i 23 sołectw. Sieć osadnicza gminy obejmuje natomiast 28 miejscowości (na co składa się: miasto, 23 wsie sołeckie i 4 przysiółki⁶). Gmina Oborniki Śląskie stanowi część strefy podmiejskiej Wrocławia, jednak intensywnym procesom suburbanizacji podlegają głównie miejscowości leżące w południowej części gminy (Pęgów, Zajączków) oraz miejscowości położone na obszarze Wzgórz Trzebnickich (Osolin, Wilczyn, Siemianice). W latach 2008-14

---

⁶ Ciecholowice stanowiące część miasta Oborniki Śląskie, Nowosielce będące przysiółkiem Lubnowa, Brzeźno Małe będące przysiółkiem Osolina i Niziny będące przysiółkiem Urazu.

na terenie gminy oddano do użytkowania 973 mieszkania, z czego najwięcej w Obornikach Śląskich (504), Pęgowie (119), Osolinie (55), Siemianicach (45) i Wilczynie (40).

Gmina Oborniki Śląskie zajmuje powierzchnię 154,3 km², z czego 53,8% stanowią użytki rolne, 36,7% lasy, a 7,2% grunty zabudowane i zurbanizowane. Według danych GUS z 2014 r. Gminę Oborniki Śląskie zamieszkiwało 19797 mieszkańców, w tym 10113 kobiet i 9684 mężczyzn (współczynnik feminizacji w gminie wynosi 104,4 kobiety na 100 mężczyzn, 110,0 dla miasta i 100,0 dla obszarów wiejskich). Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła średnio 128 osób na km² (w mieście 627 osób na km², a na obszarach wiejskich 77 osób na km²). Blisko połowa mieszkańców gminy (9070 osób, czyli 45,8%) skupiona była w mieście Oborniki Śląskie, natomiast obszary wiejskie zamieszkiwało 10727 mieszkańców⁷. Według danych Urzędu Miejskiego w Obornikach Śląskich największymi miejscowościami wiejskimi na terenie gminy są (tab. 2): Pęgów (1901 mieszkańców), Uraz (939), Rościszewice (882) i Osolin (759).

Tab. 2. Liczba ludności w miejscowościach wiejskich w Gminie Oborniki Śląskie w 2015 r.

Miejscowość	Liczba ludności	Miejscowość	Liczba ludności
Bagno	418	Osolin	759
Borkowice	102	Paniowice	387
Brzeźno Małe	50	Pęgów	1901
Golędzinów	505	Piekary	58
Jary	118	Przeclawice	56
Kotowice	378	Raków	76
Kowale	287	Rościszewice	882
Kuraszków	395	Siemianice	443
Lubnów	566	Uraz	939
Morzęcin Mały	144	Wielka Lipa	401
Morzęcin Wielki	228	Wilczyn	496
Niziny	42	Zajączków	352
Nowosielce	58	Ciecholowice ⁸	138
Osola	428		

Źródło: opracowanie własne

Analizując wybrane wskaźniki społeczno-gospodarcze (tab. 3), należy ocenić sytuację społeczno-gospodarczą Gminy Oborniki Śląskie jako dobrą, co wynika głównie z korzystnego położenia gminy oraz właściwego wykorzystania potencjału gminy. Gmina cechuje się niskim poziomem bezrobocia (liczba bezrobotnych wynosi 535 osób), niskim poziomem ubóstwa (336 rodzin objętych jest pomocą społeczną), a także bardzo niskim poziomem przestępczości

⁷ Według danych Urzędu Miejskiego w Obornikach Śląskich z 2015 r. gminę zamieszkiwało 19226 osób, z czego 8757 osób w mieście (45,5%) i 10469 osób na obszarach wiejskich.

⁸ Ciecholowice jako formalnie część miasta Oborniki Śląskie nie były uwzględnione w analizie obszarów wiejskich.

(w 2015 r. na terenie gminy popełniono 166 przestępstw i wykroczeń). Gmina wyróżnia się ponadto dość wysokim poziomem edukacji, jak i wysokim poziomem kapitału społecznego. Dzięki napływowi migrantów z Wrocławia (głównie jest to ludność w wieku mobilnym, co przyczynia się do odmłodzenia struktury wiekowej ludności) gmina wyróżnia się dość niskim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym, a także dużym udziałem nowego budownictwa mieszkaniowego. Bliskość Wrocławia sprzyja również rozwojowi działalności gospodarczej na terenie gminy.

Tab. 3. Wskaźniki obrazujące poszczególne sfery w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Oborniki Śląskie

Sfera	Wskaźnik	Gmina	Miasto	Obszary wiejskie
Poziom bezrobocia	Udział bezrobotnych w liczbie ludności ogółem	2,78	2,30	3,10
Poziom ubóstwa	Rodziny objęte pomocą społeczną na 1000 mieszkańców	17,5	11,4	21,5
Poziom przestępczości	Czyny karalne stwierdzone (przestępstwa i wykroczenia) na 1000 mieszkańców	8,63	8,68	8,60
Poziom edukacji	Średni wynik sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej	69,3	70,3	68,5
Poziom kapitału społecznego	Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych	52,7	57,4	48,8
Poziom kapitału ludzkiego	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	18,6	22,1	15,6
Poziom przedsiębiorczości	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	67,7	75,4	59,0
Poziom infrastruktury technicznej	Liczba mieszkań w budynkach powstałych przed 1945 r. na 100 mieszkańców	13,1	11,2	14,7

Źródło: opracowanie własne

Mimo pozytywnej oceny ogólnej sytuacji społeczno-ekonomicznej w Gminie Oborniki Śląskie należy stwierdzić, że jest ona mocno zróżnicowana przestrzennie, na co wskazuje tekst *Strategii Rozwoju Gminy Oborniki Śląskie na lata 2010-2015, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Oborniki Śląskie*, jak i *Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Oborniki Śląskie* i należy ją rozpatrywać odrębnie dla miasta, jak i dla obszarów wiejskich wchodzących w skład gminy. Tylko w takim ujęciu możliwa będzie właściwa identyfikacja występujących zjawisk negatywnych, a także miejsc ich koncentracji, które są różne dla miasta i dla miejscowości wiejskich.

Charakterystyka negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych w mieście

Miasto Oborniki Śląskie charakteryzuje się korzystną sytuacją społeczno-gospodarczą na tle obszarów wiejskich wchodzących w skład gminy (tab. 3). Składa się na to zwłaszcza dwukrotnie niższy poziom ubóstwa i znacznie wyższy poziom przedsiębiorczości w mieście niż na obszarach wiejskich, a także poziom bezrobocia, poziom kapitału społecznego, poziom edukacji i poziom infrastruktury technicznej, w przypadku których miasto osiąga nieznacznie korzystniejsze wartości niż obszary wiejskie. Mimo przewagi cech świadczących o korzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, miasto cechuje się znacznie niższym niż obszary wiejskie poziomem kapitału ludzkiego (udział ludności w wieku poprodukcyjnym jest tu wyższy aż o 6,5 punktu procentowego) i nieco wyższym poziomem przestępczości. Analizując dostępne dane można też stwierdzić, że nie są to jedyne problemy społeczno-ekonomiczne, z jakimi boryka się miasto Oborniki Śląskie. Można do nich zaliczyć również: duży udział terenów zdegradowanych lub których potencjał nie jest należycie wykorzystany, dużą liczbę obiektów zabytkowych wymagających renowacji czy duże natężenie ruchu kołowego na głównych drogach przechodzących przez miasto.

O ile sytuacja społeczno-ekonomiczna miasta Oborniki Śląskie wydaje się korzystna w sensie jakościowym, o tyle w sensie ilościowym miasto (jako największa miejscowość w granicach gminy) koncentruje znaczną część zjawisk negatywnych występujących na terenie gminy. Dotyczy to w szczególności liczby osób w wieku poprodukcyjnym (54% ogółu osób w wieku poprodukcyjnym w gminie), liczby przestępstw i wykroczeń (46%), liczby mieszkań w budynkach powstałych przed 1945 r. (39%) i liczby osób bezrobotnych (38%). W dodatku niekorzystne zjawiska społeczno-ekonomiczne w przestrzeni miasta wykazują tendencję do koncentracji w określonych strefach. Stąd też w celu identyfikacji obszarów zdegradowanych w przestrzeni miasta Oborniki Śląskie uwzględniono nie tylko natężenie poszczególnych zjawisk niekorzystnych, ale również wielkość samego zjawiska.

1. Sfera społeczna

Poziom bezrobocia

Na terenie miasta zamieszkuje 201 osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, a średni poziom bezrobocia w mieście wynosi 2,30%. Większość bezrobotnych zamieszkuje przy głównych ulicach przechodzących przez centralną część miasta (Sklodowskiej-Curie, Trzebnicka, Wyszyńskiego) lub położonych w ich bezpośrednim sąsiedztwie (Podzamcze, Reymonta, Staszica, Prusicka). Problem z wysokim bezrobociem występuje też wzdłuż ciągu

ulicznego prowadzącego z centrum miasta w stronę oczyszczalni ścieków (ulice Władysława Łokietka – Grunwaldzka). Na wspomnianych ulicach (tab. 4) mieszka blisko 40% ogółu bezrobotnych w mieście, a poziom bezrobocia osiąga średnio ok. 4,0%. Najbardziej korzystna sytuacja w zakresie poziomu bezrobocia występuje na osiedlach willowych położonych w północno-zachodniej i południowej części miasta.

Tab. 4. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu bezrobocia

Wartości	Ulice
niekorzystne	Staszica, Podzamecze, Trzebnicka, Powstańców Wielkopolskich, Prusa, Władysława Łokietka, Wyszyńskiego, Prusicka
bardzo niekorzystne	Reymonta, Grunwaldzka, Skłodowskiej-Curie

Źródło: opracowanie własne

Poziom ubóstwa

W Obornikach Śląskich mieszkało 100 rodzin korzystających z pomocy społecznej. Średni poziom ubóstwa w mieście wynosił 11,4. Problem ubóstwa wykazuje jeszcze większą niż problem bezrobocia tendencję do koncentracji w określonych strefach miasta. Największa liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zamieszkuje jednak również na głównych ulicach leżących w centrum miasta (ulice Trzebnicka, Skłodowskiej-Curie, Wyszyńskiego, Siemianicka, Dworcowa) lub w ich bliskim sąsiedztwie (Skargi, Ptasia). Duże zagęszczenie osób zagrożonych ubóstwem zamieszkuje też w otoczeniu Grzybka i Góry Holtei'a (Licealna, Zapolskiej, Rycerska) oraz na tzw. Zatorzu (Grunwaldzka, Włodkowica, Żwirki i Wigury, Montwiła). Na wymienionych ulicach (tab. 5) mieszka ok. 60% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście, a średni poziom ubóstwa osiąga na tym terenie ok. 30 rodzin na 1000 mieszkańców. Z kolei najbardziej korzystna sytuacja w zakresie poziomu ubóstwa występuje na wschodnich i południowych obrzeżach miasta.

Tab. 5. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu ubóstwa

Wartości	Ulice
niekorzystne	Ptasia, Żwirki i Wigury, Siemianicka, Dworcowa, Włodkowica, Wrocławska, Rycerska, Lipowa, Licealna, Tuwima, Montwiła, Wyszyńskiego
bardzo niekorzystne	Trzebnicka, Makuszyńskiego, Skłodowskiej-Curie, Skargi, Grunwaldzka, Zapolskiej

Źródło: opracowanie własne

Poziom przestępczości

W 2015 r. na terenie miasta Oborniki Śląskie odnotowano 76 zdarzeń o charakterze przestępstw lub wykroczeń. Wskaźnik przestępczości na terenie miasta wynosi 8,68 zdarzeń karalnych na 1000 mieszkańców. Poziom przestępczości wykazuje najwyższą koncentrację w określonych strefach ze wszystkich analizowanych wskaźników społecznych, co wynika ze specyfiki samego zjawiska. Największe zagęszczenie zdarzeń karalnych występuje na ulicach o charakterze tranzytowym, czyli prowadzących po głównych drogach przechodzących przez miasto (tab. 6), tzn. drogi wojewódzkiej nr 342 (DW 342) z Wrocławia (ulica Wrocławska) oraz DW 340 z Wołowa do Trzebnicy (ulice Wołowska, Piłsudskiego, Skłodowskiej-Curie, Trzebnicka), a także drogi lokalnej do Siemianic (Wyszyńskiego, Siemianicka), co wynika z częstych zdarzeń drogowych. Na zwiększoną przestępczość narażone są również ulice leżące w centralnej części miasta (Trzebnicka) i położone w sąsiedztwie obszarów zdegradowanych, zwłaszcza o charakterze przemysłowym (Rycerska) i parków. W przypadku Obornik Śląskich dotyczy to w szczególności ulic przebiegających w sąsiedztwie Grzybka i Góry Holtei'a (Parkowa, Licealna, Orkana). Na wymienionych obszarach odnotowano blisko 80% ogółu zdarzeń o charakterze przestępstw lub wykroczeń w mieście, a średni poziom przestępczości osiąga tu ok. 30 zdarzeń na 1000 mieszkańców.

Tab. 6. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przestępczości

Wartości	Ulice
niekorzystne	Gierymskiego, Wzgórze Magdaleny, Podzamcze, Orkana, Słodowskiej-Curie, Witosy, Wyszyńskiego, Zielona, Powstańców Wielkopolskich, Fredry
bardzo niekorzystne	Trzebnicka, Wołowska, Wrocławska, Kownackiego, Żeromskiego, Licealna, Rycerska, Wyspiańskiego, Siemianicka, Prusa, Parkowa

Źródło: opracowanie własne

Poziom edukacji

Średni poziom edukacji na terenie miasta, mierzony średnim wynikiem sprawdzianu po VI klasie szkoły podstawowej, w 2015 r. wynosił ok. 70,3%. Na terenie Obornik Śląskich funkcjonują dwie szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa nr 2, położona przy ul. Wyszyńskiego 24, do której uczęszczają uczniowie z północno-zachodniej części miasta oraz ze wsi: Jary, Siemianice, Morzęcin Wielki, Kowale, Przeclawice i Piekary;
- Szkoła Podstawowa nr 3, położona przy ul. Trzebnickiej 33, do której uczęszczają uczniowie z południowo-wschodniej części miasta oraz ze wsi: Borkowice, Kuraszków, Wilczyn, Lubnów i Nowosielce.

W 2015 r. lepszy wynik ze sprawdzianu po VI klasie osiągnęli uczniowie SP nr 3 – 73,7%, natomiast w SP nr 2 wyniósł on 66,3%.

Poziom kapitału społecznego

Średni poziom kapitału społecznego na terenie miasta Oborniki Śląskie, mierzony frekwencją wyborczą w czasie wyborów parlamentarnych w 2015 r. wynosił ok. 57,4%. Na terenie miasta funkcjonuje 7 okręgów wyborczych. Zdecydowanie najniższą frekwencję w wyborach parlamentarnych odnotowano w okręgu 1 (51,7%), obejmującym swym zasięgiem ulice położone we wschodniej części miasta (tab. 7). Znacznie niższa od średniej dla miasta frekwencja wystąpiła także w okręgu 7 (54,8%), obejmującym ulice położone w północnej części miasta oraz wieś Siemianice.

Tab. 7. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału społecznego

Wartości	Ulice
niekorzystne	Broniewskiego, Kopernika, Miła, Orzeszkowej, Parkowa, Prusa, Reja, Rycerska, Siemianicka, Sikorskiego, Tuwima, Wolności, Żeromskiego
bardzo niekorzystne	Górna, Jodłowa, Kownackiego, Leśna, Matejki, Modrzewiowa, Nowowiejska, Podzamcze, Prusicka, Skłodowskiej-Curie (od nr 38 do końca), Wzgórze Magdaleny, Wzgórze Partyzantów

Źródło: opracowanie własne

Poziom kapitału ludzkiego

Według danych Urzędu Miejskiego w Obornikach Śląskich w 2015 r. na terenie miasta mieszkało 1936 osób w wieku poprodukcyjnym, co stanowi 22,1% ogółu ludności w mieście. Miasto Oborniki Śląskie cechuje się bardzo niskim poziomem kapitału ludzkiego, co jest jednym z najważniejszych problemów społeczno-gospodarczych miasta i całej gminy (obszary wiejskie wchodzące w skład gminy charakteryzują się bowiem dużo niższym udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym – 15,6%). Co ważniejsze problem z niskim poziomem kapitału ludzkiego dotyczy w zasadzie praktycznie całego miasta (z wyjątkiem krótkich ulic położonych na obrzeżach miasta). Warto jednak zauważyć szczególne wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym na ulicach położonych w sąsiedztwie Grzybka i Góry Holtei'a (np. Parkowa, Kownackiego, Kasztanowa, Matejki) (tab. 8).

Tab. 8. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału ludzkiego

Wartości	Ulice
niekorzystne	Powstańców Śląskich, Broniewskiego, Kownackiego, 9 Maja, Bolesława Chrobrego, Parkowa, Skargi, Ptasia, Wyspiańskiego, Zawiszy Czarnego, Sikorskiego, Dębowa, Orzeszkowej, Stwosza, Moniuszki, Zielona, Stefana

	Batorego, Henryka Brodatego, Kasztanowa, Komuny Paryskiej, Żeromskiego
bardzo niekorzystne	Wzgórze Partyzantów, Leśna, Włodkowica, Dunikowskiego, Spółdzielcza, Reja, Matejki, Zapolskiej, Kościuszki, Wzgórze Magdaleny, Wyszyńskiego, Piłsudskiego

Źródło: opracowanie własne

2. Sfera gospodarcza

Poziom przedsiębiorczości

Według danych Urzędu Miejskiego w Obornikach Śląskich z 2015 r. na terenie miasta funkcjonowało 660 podmiotów gospodarczych, co stanowi blisko 51% ogółu podmiotów gospodarczych na terenie całej gminy. Miasto odznacza się bardzo wysokim poziomem przedsiębiorczości (ok. 75,4 podmioty na 1000 mieszkańców), co wynika z pełnienia przez miasto funkcji ośrodka obsługi dla całej gminy. Największa liczba podmiotów gospodarczych zlokalizowana jest przy ulicach Skłodowskiej-Curie (111), Trzebnickiej (48) i Dworcowej (37), które stanowią centrum miasta – w sumie blisko 30% wszystkich podmiotów w mieście. Znaczna liczba podmiotów gospodarczych znajduje się również wzdłuż ulic: II Armii Wojska Polskiego, Władysława Łokietka, Orkana, Sikorskiego, Stefana Batorego i Fredry. Z kolei na 34 ulicach leżących w granicach miasta nie funkcjonuje żaden podmiot gospodarczy, a na 29 kolejnych ulicach zlokalizowane są 1 lub 2 podmioty gospodarcze. Ulice te pełnią głównie funkcje mieszkaniowe. Są to w większości krótkie ulice, zamieszkałe przez niewielką liczbę ludności. Największą liczbę mieszkańców spośród ulic o niskim poziomie przedsiębiorczości charakteryzują się ulice: Kościuszki, Łąkowa, Dąbrowskiego i Dębowa (tab. 9).

Tab. 9. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przedsiębiorczości

Wartości	Ulice
niekorzystne	Leśna, Włodkowica, Spółdzielcza, Zapolskiej, Kownackiego, Wyspiańskiego, Zawiszy Czarnego, Żeromskiego, Jodłowa, Niecała, Mała Ogrodowa, Krótka, Asnyka, Plac Zwycięstwa, Wąska, Montwiłła, Na Przejściu, Miła, Miłosza, Piękna, Henryka Pobożnego, Chełmońskiego, Sobieskiego, Baczyńskiego, Dwóch Mieczów, Grzybowa, Kazimierza Jagiellończyka, Makuszyńskiego
bardzo niekorzystne	Kościuszki, Łąkowa, Dąbrowskiego, Dębowa, Powstańców Śląskich, Żwirki i Wigury

Źródło: opracowanie własne

3. Sfera środowiskowa

Jakość środowiska

Miasto Oborniki Śląskie z uwagi na swoje położenie na terenie Wzgórz Trzebnickich, sąsiedztwo dużych kompleksów leśnych i duży udział terenów zielonych w granicach miasta

pod koniec XIX w. zaczęła się rozwijać jako miejscowość letniskowa, a nawet uzdrowisko klimatyczne, często określane mianem „zielonych płuc Wrocławia”. Niestety z uwagi na brak obwodnicy ruch kołowy przechodzi przez centrum miasta, co znacząco przyczynia się do obniżenia jakości środowiska na jego terenie, zwłaszcza wzdłuż ciągów ulic o charakterze tranzytowym. Główne drogi przechodzące przez miasto to DW 342 z Wrocławia do Strupiny (ulice Wrocławska, Piłsudskiego, Dunikowskiego) oraz DW 340 z Wołowa do Trzebnicy (ulice Wołowska, Piłsudskiego, Skłodowskiej-Curie, Trzebnicka). Niższą jakością środowiska z uwagi na wzmożony ruch kołowy cechują się również inne ulice, którymi prowadzą drogi wylotowe z miasta, tzn. Wyszyńskiego i Siemianicka (droga do Siemianic), Prusicka (droga do Kuraszkowa i Prusic), Słowackiego (droga do Lubnowa) oraz ulice Władysława Łokietka, Grunwaldzka i II Armii Wojska Polskiego (drogi prowadzące w stronę dwóch miejskich oczyszczalni ścieków, a zarazem główne ciągi komunikacyjne w południowo-zachodniej i południowo-wschodniej części miasta), a także ulice łączące centrum miasta z dworcem kolejowym (Dworcowa, Władysława Łokietka i Kościuszki). Niższą jakością środowiska cechują się również ulice położone w sąsiedztwie bardzo ruchliwej linii kolejowej nr 271 z Wrocławia do Poznania (ulice Spółdzielcza, Niecała, Słowackiego, Dworcowa, Władysława Łokietka, Mała Ogrodowa, Powstańców Wielkopolskich, Powstańców Warszawy, Montwiłła, Zagórskiego, Żwirki i Wigury oraz części ulic Witosa, Wrocławskiej, Konopnickiej i Stefana Batorego). Do obniżenia jakości środowiska na niektórych ulicach przyczynia się obecność terenów przemysłowych (Spółdzielcza, Niecała, Wolności, Poznańska).

Tab. 10. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie jakości środowiska

Wartości	Ulice
niekorzystne	Grunwaldzka, Spółdzielcza, Niecała, Słowackiego, Mała Ogrodowa, Witosa, Powstańców Wielkopolskich, Powstańców Warszawy, Żwirki i Wigury, Zagórskiego, Montwiłła, Wyszyńskiego, Siemianicka, Poznańska, II Armii Wojska Polskiego, Prusicka
bardzo niekorzystne	Wrocławska, Wołowska, Piłsudskiego, Skłodowskiej-Curie, Trzebnicka, Dworcowa, Dunikowskiego, Władysława Łokietka

Źródło: opracowanie własne

4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Poziom dostępności do usług

Miasto Oborniki Śląskie, jako siedziba gminy, posiada dostęp do różnorodnych usług podstawowych lub ponadpodstawowych. Z uwagi na dość dużą zwartość przestrzenną miasta, w zasadzie trudno w jego przestrzeni wyznaczyć jest obszary o bardzo niskiej dostępności do

placówek usługowych. Pewne niedogodności mogą być jednak odczuwalne dla mieszkańców ulic położonych na obrzeżach miasta (np. ulice Modrzewiowa, Jodłowa, Wzgórze Magdaleny, Energetyczna czy Kazimierza Jagiellończyka), jednak nawet i tam czas dotarcia do placówek usługowych nie powinien przekraczać 15-20 minut pieszo. Wyjątek stanowią ulice położone na obszarze miejscowości Ciecholowice (ulice Ciecholowicka, 9 Maja, Komuny Paryskiej, Cicha), która formalnie stanowi część Obornik Śląskich. Ulice leżące na terenie Ciecholowic, z uwagi na brak większości podstawowych placówek usługowych i oddalenie od centrum miasta (ok. 3 km) charakteryzują się dość niekorzystną sytuacją w zakresie dostępności do usług.

5. Sfera infrastrukturalna

Poziom infrastruktury technicznej

Miasto Oborniki Śląskie cechuje się dość niskim poziomem infrastruktury technicznej. Mimo iż większość budynków w mieście stanowi zabudowa jednorodzinna willowa, w dużej części powstała w ostatnich latach jako efekt procesów suburbanizacji pobliskiego Wrocławia (tylko w latach 2008-14 na terenie miasta oddano do użytku ponad 500 nowych mieszkań), to i tak dość znaczną część substancji mieszkaniowej stanowią budynki powstałe przed wojną (na 100 mieszkańców przypada tu 11,4 mieszkań w budynkach mieszkalnych powstałych przed 1945 r.). Na terenie miasta znajduje się ponadto ok. 50 budynków wielorodzinnych wymagających termomodernizacji lub renowacji. Najwięcej z nich znajduje się na ulicach: Skłodowskiej-Curie, Trzebnickiej, Wyszyńskiego, Grunwaldzkiej, Kasztanowej i Dworcowej (w sumie ponad 30). Także i inne ulice położone w centralnej lub północnej części miasta charakteryzują się niskim poziomem infrastruktury technicznej (tab. 11).

Tab. 11. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu infrastruktury technicznej

Wartości	Ulice
niekorzystne	Sikorskiego, Siemianicka, Rycerska, Piękna, Parkowa, Orkana, Lipowa, Górna, Władysława Łokietka
bardzo niekorzystne	Skłodowskiej-Curie, Trzebnicka, Wyszyńskiego, Grunwaldzka, Kasztanowa, Dworcowej

Źródło: opracowanie własne

Potencjał dziedzictwa kulturowego

Miasto Oborniki Śląskie cechuje się wysokim potencjałem dziedzictwa kulturowego. Na obszarze miasta znajduje się 152 obiekty zabytkowe. Do najcenniejszych zabytków na terenie miasta należą: neogotycki kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa (przy ul.

Wyszyńskiego), kościół poewangelicki p.w. św. Tadeusza Judy i św. Antoniego Padewskiego (przy ul. Trzebnickiej) oraz zespół sanatoryjny położony przy ul. Parkowej. Bardzo liczne na terenie miasta są zabytkowe budynki mieszkalne, z których duża część ma charakter willowy. Największa liczba obiektów zabytkowych położona jest w centralnej części miasta, która objęta jest ochroną jako strefa ochrony konserwatorskiej. Bardzo cenne są również tereny spacerowe na Grzybku i Górze Holtei'a. Największym potencjałem dziedzictwa kulturowego z uwagi na liczbę obiektów zabytkowych cechują się ulice (tab. 12): Dworcowa, Lipowa, Parkowa, Sikorskiego, Skłodowskiej-Curie, Trzebnicka i Wyszyńskiego, a także inne ulice położone w strefie ochrony konserwatorskiej.

Tab. 12. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie potencjału dziedzictwa kulturowego

Wartości	Ulice
niekorzystne	Dąbrowskiego, Dębowa, Dunikowskiego, Górna, Kopernika, Kasztanowa, Mickiewicza, Piłsudskiego, Poniatowskiego, Prusicka, Ptasia, Siemianicka, Władysława Łokietka, Wrocławska
bardzo niekorzystne	Dworcowa, Lipowa, Parkowa, Sikorskiego, Skłodowskiej-Curie, Trzebnicka, Wyszyńskiego

Źródło: opracowanie własne

Identyfikacja obszarów zdegradowanych na terenie miasta

Analiza negatywnych zjawisk społeczno-ekonomicznych na terenie Obornik Śląskich wykazała ich koncentrację w określonych częściach miasta. Na procesy degradacji społeczno-ekonomicznej narażone są w szczególności:

- obszar położony między linią kolejową a ciągiem ulic: Wrocławska – Dąbrowskiego – Paderewskiego – Orkana – Ofiar Katynia – Zielona – Piłsudskiego wraz z początkowymi fragmentami ulic Skłodowskiej-Curie i Trzebnickiej, stanowiący centralną część miasta,
- fragment tzw. Zatorza przylegający do linii kolejowej wraz z ulicą Grunwaldzką,
- tereny spacerowe na tzw. Grzybku i Górze Holtei'a (obejmujące obszar dawnego parku zdrojowego) wraz z otoczeniem, którego granice wyznacza ciąg ulic: Skłodowskiej-Curie – Wyszyńskiego – Siemianicka,
- bloki urbanistyczne położone między ulicami: Wyszyńskiego – Sikorskiego – Władysława Jagiełły – Zielona – Ofiar Katynia, którego centralną część stanowi basen i hala sportowa OSiR.

Tak przyjęty obszar zdegradowany wyróżnia się wysokim potencjałem gospodarczym, stanowiąc usługowe centrum miasta i całej gminy, a także znaczącymi walorami kulturowymi

(nagromadzenie obiektów zabytkowych o dużej wartości), przyrodniczymi (tereny zielone na Grzybku i Górze Holtei'a) i rekreacyjnymi (tereny spacerowe, obiekty OSiR-u). Właściwe zagospodarowanie tego obszaru może przyczynić się do aktywizacji społeczności lokalnej całej gminy. Potwierdzają to również wyniki badań ankietowych pt. „Wyznaczenie obszaru rewitalizowanego”, przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta i gminy Oborniki Śląskie. W opinii ankietowanych obszarami wymagającymi działań rewitalizacyjnych w granicach miasta są w szczególności:

- ulice Poniatowskiego, Trzebnicka, Dworcowa, Zielona i Skłodowskiej-Curie,
- obszar między rondem a skrzyżowaniem w sąsiedztwie Urzędu Miejskiego,
- tereny OSiR-u wraz basenem, halą sportową i domkami kempingowymi,
- Obornicki Ośrodek Kultury przy ulicy Dworcowej 26,
- tereny zielone na Grzybku i Górze Holtei'a.
- okolice dworca kolejowego.

W opinii respondentów najważniejszymi problemami wskazanych obszarów są:

- w sferze społecznej: migracja młodych mieszkańców, niedostateczny poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym, słaba aktywność społeczna mieszkańców oraz brak integracji społecznej;
- w sferze gospodarczej: zły stan zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych oraz niedostateczna liczba miejsc pracy;
- w sferze przestrzennej i środowiskowej: niska estetyka przestrzeni publicznej, zły stan techniczny budynków mieszkalnych komunalnych, niedostateczna infrastruktura drogowa i komunikacyjna, bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych i zanieczyszczone środowisko (w tym powietrze), a przede wszystkim niedostateczna ilość i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych.

Charakterystyka negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych na obszarach wiejskich gminy

Obszary wiejskie wchodzące w skład gminy Oborniki Śląskie charakteryzują się dużo gorszą sytuacją społeczno-ekonomiczną niż miasto Oborniki Śląskie. Do najważniejszych problemów społeczno-ekonomicznych obszarów wiejskich w gminie można zaliczyć: wysoki poziom ubóstwa, niski poziom kapitału społecznego, niski poziom przedsiębiorczości oraz niski poziom infrastruktury technicznej. Osobnym problemem jest znaczne zróżnicowanie warunków społeczno-ekonomicznych występujące między poszczególnymi miejscowościami

wchodzącymi w skład gminy oraz różne rozmieszczenie przestrzenne analizowanych zjawisk, co przyczynia się do koncentracji określonych zjawisk negatywnych w różnych częściach gminy. Stąd też niezwykle trudno jest wskazać obszary o szczególnym natężeniu procesów degradacji społeczno-ekonomicznej.

1. Sfera społeczna

Poziom bezrobocie

W miejscowościach wiejskich wchodzących w skład Gminy Oborniki Śląskiej mieszka 325 osób bezrobotnych. Poziom bezrobocie w wiejskiej części gminy wynosi średnio 3,1%. Najwyższym poziomem bezrobocia wśród miejscowości wiejskich w Gminie Oborniki Śląskie cechują się wsie (tab. 13): Borkowice (8,8%), Nowosielce, Piekary (po 6,9%), Morzęcin Mały (5,6%), Morzęcin Wielki (5,3%) i Kuraszków (4,6%), czyli niewielkie wsie położone głównie w północnej części gminy. Największa liczba osób bezrobotnych zamieszkuje natomiast w największych wsiach gminy, tzn. w: Pęgowie, Urazie, Osolinie, Rościszawicach i Lubnowie (w sumie blisko 50% ogółu bezrobotnych w wiejskiej części gminy). Najniższym poziomem bezrobocia wyróżniają się wsie: Zajączków (1,7%) i Wilczyn (2,6%), które są typowymi wsiami podmiejskimi, gdzie duży udział stanowi ludność pracująca we Wrocławiu.

Tab. 13. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu bezrobocia

Wartości	Ulice
niekorzystne	Morzęcin Mały, Morzęcin Wielki i Kuraszków
bardzo niekorzystne	Borkowice, Nowosielce, Piekary

Źródło: opracowanie własne

Poziom ubóstwa

W wiejskiej części Gminy Oborniki Śląskie zamieszkuje 225 rodzin objętych pomocą społeczną. Wskaźnik ubóstwa na obszarach wiejskich gminy wynosi średnio ponad 21 rodzin na 1000 mieszkańców. Problem ubóstwa dotyczy w szczególności wsi (tab. 14): Nowosielce (86 rodzin na 1000 mieszkańców), Borkowice (49), Wielka Lipa (42) i Osola (35), Kotowice (31), Rościszawice (29) i Morzęcin Mały (27). W zakresie poziomu ubóstwa zauważalna jest tendencja do wzrostu wartości wskaźnika wraz z oddalaniem się od Wrocławia. Największa liczba rodzin objętych pomocą społeczną zamieszkuje największe wsie w gminie (Pęgow, Rościszawice i Uraz), a także największe wsie w północnej części gminy (Osolin, Wielką Lipę

i Osolę). Bardzo niskim poziomem ubóstwa charakteryzują się wsie: Brzeźno Małe, Niziny, Piekary, Przeclawice, Raków, Kuraszków, Zajączków i Wilczyn.

Tab. 14. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu ubóstwa

Wartości	Ulice
niekorzystne	Borkowice, Wielka Lipa, Osola, Kotowice, Rościslawice, Morzęcin Mały
bardzo niekorzystne	Nowosielce

Źródło: opracowanie własne

Poziom przestępczości

W 2015 r. na obszarach wiejskich Gminy Oborniki Śląskie popełnionych zostało 109 czynów karalnych i wykroczeń. Poziom przestępczości w wiejskiej części gminy wynosi ok. 8,6 zdarzeń na 1000 mieszkańców. Poziom przestępczości w miejscowościach wiejskich jest silnie skorelowany z wielkością wsi. Najwięcej czynów karalnych i wykroczeń popełnianych jest w największych wsiach w gminie, tzn. Pęgowie, Urazie, Rościslawicach, Osolinie (tab. 15), niskim poziomem przestępczości wyróżniają się natomiast najmniejsze miejscowości w gminie (Raków, Nowosielce, Niziny, Brzeźno Małe). Na zwiększenie poziomu przestępczości narażone są też wsie położone wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych przechodzących przez teren gminy (np. Golędzinów, Wilczyn), co wynika z większego prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzeń drogowych.

Tab. 15. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przestępczości

Wartości	Ulice
niekorzystne	Osolin, Wilczyn, Siemianice, Golędzinów
bardzo niekorzystne	Uraz, Pęgów, Rościslawice

Źródło: opracowanie własne

Poziom edukacji

Na terenie Gminy Oborniki Śląskie znajduje się pięć szkół podstawowych. Dwie z nich zlokalizowane są na terenie miasta. Do SP nr 2 uczęszczają dzieci ze wsi: Jary, Siemianice, Morzęcin Wielki, Kowale, Przeclawice, Piekary, natomiast do SP nr 3 dzieci z: Borkowic, Wilczyna, Kuraszkowa, Nowosielc, Lubnowa. Pozostałe szkoły zlokalizowane są w Pęgowie, Osolinie i Urazie. Obwód szkolny w Pęgowie obejmuje wsie: Pęgów, Golędzinów, Kotowice i Zajączków. Do Szkoły Podstawowej w Osolinie uczęszczają dzieci z: Osolina, Osoli, Bagna, Wielkiej Lipy, Morzęcina Małego, Brzeźna Małego i Brzeźna w gminie Prusice. Do Szkoły Podstawowej w Urazie uczęszczają dzieci ze wsi: Uraz, Raków, Niziny i Rościslawice. W 2015 r. najlepszy średni wynik ze sprawdzianu po VI klasie

uzyskali uczniowie z SP nr 3 w Obornikach Śląskich (73,9%) i SP w Pęgowie (73,1%), natomiast zdecydowanie najgorszy (tab. 16) dzieci ze SP w Urazie (54,9%). Średni wynik sprawdzianu uzyskany przez uczniów z wiejskiej części gminy wyniósł w 2015 r. 68,5%.

Tab. 16. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu edukacji

Wartości	Ulice
niekorzystne	
bardzo niekorzystne	Uraz, Rościszawice, Raków, Niziny

Źródło: opracowanie własne

Poziom kapitału społecznego

Na obszarach wiejskich Gminy Oborniki Śląskie znajduje się 8 okręgów wyborczych, a mieszkańcy wsi Siemianice są przypisani do okręgu 7 w Obornikach Śląskich. Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych w 2015 r. na obszarach wiejskich gminy wyniosła 48,8%. Co istotne we wszystkich wiejskich okręgach wyborczych frekwencja wyborcza była niższa niż średnia frekwencja wyborcza na terenie miasta, co świadczy o niskim poziomie kapitału społecznego we wsiach wchodzących w skład Gminy Oborniki Śląskie. Największa frekwencja wyborcza wystąpiła w okręgach obejmujących: Pęgów (54,3%) oraz Uraz, Raków i Niziny (53,0%). Niska frekwencja wyborcza wystąpiła z kolei w okręgach obejmujących: Jary i Rościszawice (40,3%), Zajączków, Kotowice i Paniowice (44,0%) oraz Borkowice, Kowale, Wilczyn, Piekary i Przeclawice (44,3%) (tab. 17).

Tab. 17. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału społecznego

Wartości	Ulice
niekorzystne	Jary, Rościszawice, Zajączków, Kotowice, Paniowice, Borkowice, Kowale, Wilczyn, Piekary, Przeclawice
bardzo niekorzystne	

Źródło: opracowanie własne

Poziom kapitału ludzkiego

Obszary wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie charakteryzują się korzystną sytuacją w zakresie kapitału ludzkiego, o czym świadczy niski udział ludności w wieku poprodukcyjnym (15,6%). Wskaźnik obrazujący poziom kapitału ludzkiego cechuje się jednak dość znacznym zróżnicowaniem wartości w poszczególnych miejscowościach wiejskich w gminie. Niskim udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym wyróżniają się miejscowości Borkowice (6,9%), Paniowice (8,8%) i Niziny (9,5%), natomiast w większości wsi wynosi on od 13,5 do 17,5%. Najniższym poziomem kapitału ludzkiego na obszarze gminy cechują się wsie: Brzeźno Małe

(30,0%), Przeclawice (19,6%), Osola (19,4%), Rościslawice (19,0%), Jary (17,8%) i Osolin (17,7%) (tab. 18). Warto zauważyć, że poziom kapitału ludzkiego w dużym stopniu związany jest z położeniem wsi względem Wrocławia. We wsiach podmiejskich jest on zdecydowanie niższy niż w miejscowościach położonych w północnej części gminy.

Tab. 18. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału ludzkiego

Wartości	Ulice
niekorzystne	Przeclawice, Osola, Rościslawice, Jary, Osolin
bardzo niekorzystne	Brzeźno Małe

Źródło: opracowanie własne

2. Sfera gospodarcza

Poziom przedsiębiorczości

Według danych Urzędu Miejskiego w Obornikach Śląskich na terenie wiejskiej części gminy w 2015 r. funkcjonowało 618 podmiotów gospodarczych, natomiast według danych GUS z 2014 r. 1058 podmiotów gospodarczych. Poziom przedsiębiorczości we wsiach Gminy Oborniki Śląskie wynosił 59,0 (101,0 wg danych GUS) podmiotów na 1000 mieszkańców. Najwyższym poziomem przedsiębiorczości charakteryzowały się wsie: Jary (178,0), Wilczyn (137,1), Gołędzinów (132,7), Zajączków i Pęgów (po 127,8) oraz Niziny (119,0). Wyższym poziomem przedsiębiorczości cechują się w szczególności miejscowości leżące wzdłuż DW 342 z Wrocławia do Obornik Śląskich, tzn. Zajączków, Pęgów i Gołędzinów. Najniższym poziomem przedsiębiorczości w gminie charakteryzują się wsie: Raków (65,8), Borkowice (68,6), Rościslawice (69,2), Morzęcin Wielki (70,2), Kotowice (79,4) i Osola (81,8) (tab. 19). W pozostałych miejscowościach wiejskich gminy poziom przedsiębiorczości osiąga od 85,0 do 110,0 podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

Tab. 19. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przedsiębiorczości

Wartości	Ulice
niekorzystne	Raków, Borkowice, Rościslawice, Morzęcin Wielki, Kotowice, Osola
bardzo niekorzystne	

Źródło: opracowanie własne

Potencjał rynku pracy

Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie charakteryzują się zróżnicowanym potencjałem rynku pracy, mierzonym liczbą pracujących na 100 mieszkańców. Najwyższym potencjałem rynku pracy w gminie wyróżnia się wieś Siemianice (136,6 pracujących na 100

mieszkańców). Dość wysoki potencjał rynku pracy posiadają: Gołędzinów (78,6), Wilczyn (76,8) i Kuraszków (70,4). Najniższym potencjałem rynku pracy charakteryzują się wsie (tab. 20): Osola (20,8), Kowale (22,0), Nowosielce (24,1) i Morzęcin Wielki (25,9). Średni poziom potencjału rynku pracy we wsiach gminy Oborniki Śląskie wynosi 47,1 pracujących na 100 mieszkańców.

Tab. 20. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie potencjału rynku pracy

Wartości	Ulice
niekorzystne	Osolin, Wielka Lipa, Paniowice, Niziny, Uraz, Rościsławice, Morzęcin Mały
bardzo niekorzystne	Osola, Kowale, Nowosielce, Morzęcin Wielki

Źródło: opracowanie własne

3. Sfera środowiskowa

Jakość środowiska

Obszary wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie charakteryzują się zróżnicowaną jakością środowiska. Północna część gminy, położona na obszarze Wzgórz Trzebnickich, wyróżnia się dużym wskaźnikiem lesistości i znaczną powierzchnią sadów, natomiast południowa część gminy ma charakter typowo rolniczy z dużym udziałem terenów zabudowanych z uwagi na bliskość Wrocławia (występuje tu intensywny ruch budowlany). Niższą jakością środowiska z uwagi na wzmożony ruch kołowy cechują się miejscowości leżące wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych przechodzących przez obszar gminy. Problem ten dotyczy w szczególności wsi położonych przy DW 342 z Wrocławia do Obornik Śląskich, czyli Zajączkowa, Pęgowa i Gołędzinowa. Dość intensywny ruch kołowy występuje również na:

- DW 341 z Pęgowa do Brzegu Dolnego, przechodząca przez Pęgow i Uraz,
- DW 340 z Wołowa do Trzebnicy, przechodząca przez Rościsławice i Wilczyn,
- DW 342 z Obornik Śląskich do Strupiny, przechodząca przez wsie: Wielka Lipa, Osolin i Brzeźno Małe.

Innymi czynnikami obniżającymi jakość środowiska na obszarach wiejskich w Gminie Oborniki Śląskie są:

- magistrala kolejowa z Wrocławia do Poznania, która przechodzi w bliskim sąsiedztwie zabudowań wsi: Paniowice (na wschód od siedliska wsi), Zajączków, Pęgow, Gołędzinów i Osola,
- składowisko odpadów położone między Gołędzinowem (700 m od zabudowań) i Pęgow (1500 m od zabudowań),

- tereny przemysłowe zlokalizowane na terenie Siemianic, Gołędzinowa, Pęgowa, Wilczyna, Urazu i Wielkiej Lipy.⁹

Najmniej korzystną sytuacją w zakresie jakości środowiska spośród miejscowości wiejskich w Gminie Oborniki Śląskie wyróżniają się wsie: Pęgów, Gołędzinów i Zajączków (dotyczy to w szczególności terenów położonych między DW 342 a linią kolejową). Problem niskiej jakości środowiska dotyczy również części wsi: Uraz, Rościszawice i Wilczyn (tab. 21), położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych: ul. Wrocławska, pl. Wolności, ul. Wołowska i ul. Brzeska w Urazie, ul. Wołowska w Rościszawicach oraz ul. Obornicka w Wilczynie.

Tab. 21. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie jakości środowiska

Wartości	Ulice
niekorzystne	Uraz, Rościszawice, Wilczyn (część)
bardzo niekorzystne	Pęgów, Gołędzinów, Zajączków

Zródło: opracowanie własne

4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Poziom dostępności do usług

Według *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Oborniki Śląskie* struktura hierarchiczna ośrodków usługowych na terenach wiejskich gminy przedstawia się następująco¹⁰:

- ośrodki I poziomu z poszerzonym programem usług: Pęgów, Uraz i Osolin,
- ośrodki I poziomu: Bagno, Kowale, Rościszawice, Kuraszków, Gołędzinów, Wielka Lipa, Osola, Wilczyn, Zajączków i Siemianice,
- ośrodki o poziomie usług elementarnych: Morzęcin Mały, Morzęcin Wielki, Borkowice, Lubnów, Piekary, Przeclawice, Jary, Kotowice, Paniowice,
- przysiółki: Brzeźno Małe, Nowosielce, Niziny, Raków.

Niekorzystną sytuacją w zakresie dostępu do usług charakteryzują się głównie ośrodki o poziomie usług elementarnych i przysiółki (tab. 22).

Tab. 22. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu dostępności do usług

Wartości	Ulice
niekorzystne	Morzęcin Mały, Morzęcin Wielki, Borkowice, Lubnów, Piekary, Przeclawice,

⁹ Należy jednak stwierdzić, że tereny przemysłowe zajmują nieznaczny obszar na terenie gminy.

¹⁰ Zaktualizowano zestaw miejscowości pierwszego poziomu.

	Jary, Kotowice, Paniowice
bardzo niekorzystne	Brzeźno Małe, Nowosielce, Niziny, Raków

Źródło: opracowanie własne

Poziom dostępności do placówek handlowych

Według danych GUS w 2014 r. na obszarach wiejskich w Gminie Oborniki Śląskie funkcjonowało 209 placówek handlowych. Poziom dostępności do placówek handlowych w wiejskiej części gminy wynosi średnio 20,0 placówek handlowych na 1000 mieszkańców. Najwyższym poziomem dostępności do placówek handlowych wyróżniają się miejscowości: Zajączków (36,9), Osolin (30,3) i Wilczyn (30,2), natomiast niską dostępnością do placówek handlowych charakteryzują się wsie Rościszawice (4,5), Uraz (7,5), Borkowice (9,8), Lubnów (10,6) oraz przysiółki Nowosielce (8,6), Brzeźno Małe (10,0) i Niziny (11,9). W większości są to miejscowości bardzo małe, liczące poniżej 100 mieszkańców. Wyjątkiem w tym gronie są wsie: Rościszawice, Uraz i Lubnów, które posiadają znaczną liczbę ludności (tab. 23).

Tab. 23. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu dostępności do placówek handlowych

Wartości	Ulice
niekorzystne	Borkowice, Lubnów, Nowosielce, Brzeźno Małe, Niziny, Raków
bardzo niekorzystne	Rościszawice, Uraz

Źródło: opracowanie własne

5. Sfera infrastrukturalna

Poziom infrastruktury technicznej

Obszary wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie charakteryzują się niskim poziomem infrastruktury technicznej, o czym świadczy duża liczba mieszkań w budynkach powstałych przed 1945 r. w przeliczeniu na 100 mieszkańców (wynosi on średnio 14,7 mieszkań). Problem z niskim poziomem infrastruktury technicznej dotyczy w szczególności wsi: Piekary (31,0 mieszkań na 100 mieszkańców), Uraz (27,1), Przeclawice (25,0), Borkowice (24,5), Wielka Lipa (24,2) i Raków (23,7) (tab. 24). Najbardziej korzystna sytuacja w zakresie poziomu infrastruktury technicznej dotyczy głównie miejscowości położonych w południowej części gminy, podlegających intensywnym procesom suburbanizacji jako wsie podmiejskie Wrocławia, tzn. Paniowice (5,4) i Pęgów (6,9). Wysokim poziomem rozwoju infrastruktury technicznej cechują się także wsie: Siemianice (9,9), Kowale (10,1) i Wilczyn (12,3).

Tab. 24. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu infrastruktury technicznej

Wartości	Ulice
-----------------	--------------

niekorzystne	Uraz, Przeclawice, Borkowice, Wielka Lipa, Raków
bardzo niekorzystne	Piekary

Źródło: opracowanie własne

Potencjał dziedzictwa kulturowego

Miejscowości wiejskie położone w Gminie Oborniki Śląskie wyróżniają się wysokim potencjałem dziedzictwa kulturowego. Na ich terenie znajduje się bowiem aż 349 obiektów zabytkowych, w tym wiele cennych, jak np. zespół pałacowy w Bagnie, kościół p.w. Świętej Trójcy w Lubnowie, pałac w Pęgowie, kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego i zespół pałacowy w Rościsławicach, zespół urbanistyczny w Urazie wraz z kościołem p.w. św. Michała Archanioła i ruinami zamku czy zespół pałacowy w Wielkiej Lipie. Znaczna część obiektów zabytkowych na terenie gminy wymaga działań konserwatorskich. Najcenniejszym zespołem zabytkowym w gminie jest zespół urbanistyczny w Urazie, jednak znajduje się on w dość złym stanie technicznym. Innymi miejscowościami o wysokim potencjale dziedzictwa kulturowego na obszarze gminy są (tab. 25): Bagno, Lubnów, Wilczyn, Kuraszków, Pęgów, Wielka Lipa, Osolin, Rościsławice i Kotowice.

Tab. 25. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie potencjału dziedzictwa kulturowego

Wartości	Ulice
niekorzystne	Bagno, Lubnów, Wilczyn, Kuraszków, Pęgów, Wielka Lipa, Rościsławice, Osolin, Kotowice
bardzo niekorzystne	Uraz

Źródło: opracowanie własne

Identyfikacja obszarów zdegradowanych w wiejskiej części gminy

Analiza negatywnych zjawisk społeczno-ekonomicznych w wiejskiej części Gminy Oborniki Śląskie wykazała ich koncentrację w określonych miejscowościach. Na procesy degradacji społeczno-ekonomicznej narażone są w szczególności wsie Uraz i Rościsławice, które charakteryzują się bardzo niekorzystną sytuacją w sferze społecznej oraz niekorzystną sytuacją w innych sferach (tzn. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i infrastrukturalnej). Na procesy degradacji społeczno-ekonomicznej w ograniczonym zakresie narażone są także wsie (zał. 1):

- Piekary, Osolin, Nowosielce, Wielka Lipa i Osola w zakresie sfery społecznej¹¹,
- Kowale, Morzęcin Wielki, Osola i Nowosielce w zakresie sfery gospodarczej,

¹¹ Poziom degradacji społecznej w przypadku wymienionych miejscowości jest jednak zdecydowanie niższy niż na obszarach zidentyfikowanych jako obszary zdegradowane.

- Pęgów, Gołędzinów i Zajączków w zakresie sfery środowiskowej,
- Niziny, Brzeźno Małe, Raków, Borkowice, Lubnów i Nowosielce w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej,
- Piekary i Wielka Lipa w zakresie sfery infrastrukturalnej.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta i Gminy Oborniki Śląskie, których celem było „wyznaczenie obszaru rewitalizowanego” zwróciły też uwagę na problem występowania stref w granicach niektórych wsi charakteryzujących się stanem kryzysowym w zakresie sytuacji społeczno-ekonomicznej. Problem ten dotyczy w szczególności części wsi Pęgów i Gołędzinów położonych między DW 342 z Wrocławia do Obornik Śląskich a linią kolejową z Wrocławia do Poznania. Obszary te koncentrują na swym terenie negatywne zjawiska społeczne, a także cechują się niekorzystną sytuacją w sferze środowiskowej i infrastrukturalnej. Ponadto, jako centralne części wsi, są one ważne z uwagi na koncentrację potencjału gospodarczego i usługowego.

Charakterystyka obszarów zdegradowanych i rewitalizacji w gminie

Na wyznaczonych w trakcie analizy obszarach zdegradowanych leżących w granicach Gminy Oborniki Śląskie mieszkają w sumie 6093 osoby (3761 osób w mieście i 2332 osób na obszarach wiejskich), co stanowi 31,7% całkowitej liczby ludności w gminie (42,9% ogółu liczby mieszkańców miasta i 22,3% ogółu ludności wiejskiej). Na wskazanych w analizie obszarach zdiagnozowano stan kryzysowy, spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności w zakresie wysokiego poziomu ubóstwa, wysokiego poziomu przestępczości oraz niskiego poziomu kapitału ludzkiego, a w mniejszym stopniu również w zakresie poziomu bezrobocia i poziomu edukacji, których wartości są mniej korzystne niż średnio w gminie (tab. 26). Obszary zdegradowane wykazują ponadto negatywną sytuację w sferze środowiskowej i infrastrukturalnej, a częściowo również gospodarczej (zwłaszcza wsie Uraz i Rościszewice). Spełniają zatem warunki obszarów zdegradowanych w myśl *Ustawy o rewitalizacji*.

Tab. 26. Wskaźniki obrazujące poszczególne zjawiska w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarach zdegradowanych w Gminie Oborniki Śląskie

Zjawisko	Wskaźnik	Wartości średnie dla gminy	Obszary zdegradowane	Obszary rewitalizacji
Poziom bezrobocia	Udział bezrobotnych w liczbie ludności ogółem	2,78	3,30	3,37

Poziom ubóstwa	Rodziny objęte pomocą społeczną na 1000 mieszkańców	17,5	23,3	21,8
Poziom przestępczości	Czyny karalne stwierdzone (przestępstwa i wykroczenia) na 1000 mieszkańców	8,63	15,59	16,39
Poziom edukacji	Średni wynik sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej	69,3	64,5	68,6
Poziom kapitału społecznego	Frekwencja wyborcza w wyborach parlamentarnych	52,7	53,7	56,7
Poziom kapitału ludzkiego	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem	18,6	22,0	24,1
Poziom przedsiębiorczość	Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	67,7	86,2	101,6

Źródło: opracowanie własne

Uwaga: kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźników odniesione do wartości średniej dla gminy i wskazujące na występowanie stanu kryzysowego w zakresie poszczególnych zjawisk.

Wydaje się, że z uwagi na znaczenie dla funkcjonowania całej gminy rewitalizacją powinny zostać objęte w szczególności obszary zdegradowane znajdujące się w granicach miasta Oborniki Śląskie wraz z centralnymi częściami wsi Gołędzinów i Pęgów, które tworzą ciąg osadniczy położony wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 342 i linii kolejowej z Wrocławia do Poznania (czyli głównych ciągów komunikacyjnych przechodzących przez teren gminy). Tak wyznaczony obszar rewitalizacji stanowi centrum administracyjne, gospodarcze i kulturalne całej gminy. Powierzchnia obszaru wynosi 4,91 km² (co stanowi 3,18% powierzchni ogółem gminy) i zamieszkuje go 4272 osób (czyli 22,2% ogółu mieszkańców). W jego granicach znajdują się również rozległe tereny zielone (największym z nich jest tzw. Grzybek wraz z Górą Holtei'a), cechujące się dużym potencjałem rekreacyjnym, co ma szczególnie istotne znaczenie w kontekście możliwości wykorzystania funkcji uzdrowiskowej na terenie miasta.

Spis tabel

Tab. 1. Wskaźniki wykorzystane do wyznaczenia obszarów zdegradowanych w Gminie Oborniki Śląskie.....	5
Tab. 2. Liczba ludności w miejscowościach wiejskich w Gminie Oborniki Śląskie w 2015 r.	7
Tab. 3. Wskaźniki obrazujące poszczególne sfery w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Oborniki Śląskie	8
Tab. 4. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu bezrobocia..	10
Tab. 5. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu ubóstwa.....	10
Tab. 6. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przestępczości.....	11
Tab. 7. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału społecznego	12
Tab. 8. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału ludzkiego	12
Tab. 9. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przedsiębiorczości	13
Tab. 10. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie jakości środowiska..	14
Tab. 11. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu infrastruktury technicznej	15
Tab. 12. Ulice Obornik Śląskich wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie potencjału dziedzictwa kulturowego	16
Tab. 13. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu bezrobocia.....	18
Tab. 14. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu ubóstwa.....	19
Tab. 15. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przestępczości.....	19
Tab. 16. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu edukacji.....	20
Tab. 17. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału społecznego.....	20
Tab. 18. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu kapitału ludzkiego.....	21
Tab. 19. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu przedsiębiorczości.....	21
Tab. 20. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie potencjału rynku pracy	22
Tab. 21. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie jakości środowiska.....	23
Tab. 22. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu dostępności do usług.....	23
Tab. 23. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu dostępności do placówek handlowych.....	24
Tab. 24. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie poziomu infrastruktury technicznej	24
Tab. 25. Miejscowości wiejskie w Gminie Oborniki Śląskie wykazujące niekorzystną sytuację w zakresie potencjału dziedzictwa kulturowego	25

Tab. 26. Wskaźniki obrazujące poszczególne zjawiska w zakresie sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarach zdegradowanych w Gminie Oborniki Śląskie.....	26
---	----